

Učiteljski tovariš

Stanovsko političsko glasilo J. U. U. — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani

Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1. Rokopisov ne vračamo. Nefrankiranih pism ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtek. Naročnina letno 60 Din za inozemstvo 80 Din. Člani sekcije J. U. U. plačajo list s članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, davek posebe. Pošt. ček. rač. 11.153. Telefon 3112

Za ločitev šolstva od politične uprave

V naši svobodni domovini se je pojavilo vprašanje potrebe ločitve šolstva od politične uprave takrat, ko so se pričeli izdelovati prvi načrti enotnega šolskega zakona. Že v l. 1924. je priobčil »Učiteljski tovariš« več člankov, v katerih je natančno očrtan stroj takratnega slovenskega šolstva in na osnovi, tekem desetletij pridobljenih izkušenj, je učiteljsko pletiralo za ločitev šolstva od politične uprave. Že takrat je vodilo slovensko učiteljsko želja, da bi se šolstvu omogočil popolnoma pravičen in neoviran razvoj, kar pa bi bilo mogoče le, če bi pripadalo šolstvo pod upravo, povsem ločeno od obče upravnega oblašča. Da bo povsem razvidno kakšno stališče je učiteljsko takrat zavzemalo, posnemam iz omenjenih člankov naslednji odstavek:

»Med temeljne zahteve učiteljstva, ki jih stavlja pri uveljavljanju šolskega zakona, spada tudi popolna — personalna in teritorialna — ločitev šolske uprave od politične, t. j. samouprava šolstva.«

Dasi se je ta potreba ponovno poudarjala, vendar se ni upoštevala ob sprejetju zakona o narodnih šolah, ki je izšel l. 1929. — Na eni strani se je pojavil, že od prvih početkov javnega šolstva znani izrek, da je šola »politicum«, a na drugo stran je postavilo učiteljsvo zahtevo, naj se loči šolstvo od splošne politične uprave. Učiteljsvo je dovedlo do te zahteve spoznanje, da je vsak vpliv lajkov na šolske zadeve kvaren. In čim bi bilo šolstvo povsem samostojna ustanova bi bil kakršenkoli vpliv lajkov nemogoč, podrejeno politični upravi pa je šolstvo izpostavljeno najrazličnejšim vplivom, ki za šolstvo največkrat niso povsem blagodejnega značaja. Pri sprejetju zakona pa je zmagalo prvo načelo.

Oglejmo si nekatere člene zakona o narodnih šolah iz l. 1929. Iz teh je povsem jasno razvidno, da je šolstvo popolnoma odvisno od splošne uprave. V VIII. poglavju: Uprava in nadzorstvo, je to povsem točno poudarjeno. § 112, namreč pravi:

Vrhovno upravo in nadzor nad vsemi narodnimi šolami, zabavišči in drugimi prosvetnimi napravami izvršuje minister prosvete neposredno in posredno. Posredno izvršuje preko šolskih uprav, sreskih načelnikov in bankših uprav.

Nadalje vsebuje slične določbe tretji odstavek § 115., ki se glasi: Sreski šolski referent je prosvetni referent sreskega načelnika. Tudi prvi odstavek § 117. jasno določa: Sreski šolski nadzornik kot strokovni referent obče upravnega oblašča opravlja zlasti sledeče dolžnosti...

Sestavo banovinskega šolskega odbora določa § 135. a § 136. določa: Predsednik banovinskega šolskega odbora je pomočnik banov., a nadomestuje ga načelnik prosvetnega oddelka. — Slične določbe vsebujejo tudi drugi §§ zakona o narodnih šolah.

To so dejstva pred katerimi stojimo že od l. 1929. dalje. Prizadevanja organizacije, da bi bilo šolstvo ločeno od politične uprave niso bila upoštevana ob sprejemanju zakona o narodnih šolah. Obžalovali smo to dejstvo, ker posledice tega je občutilo le učiteljsvo.

Prav gotovo je, da se šolstvo, podrejeno obče upravnemu oblašču, ne more razvijati tako, kot bi se razvijalo pod povsem samostojnim strokovnim vodstvom. To dejstvo, ki ga je povsem v podrobnosti nemogoče obrazložiti v kratkem načelnem članku, nas ponovno vzpodbuja, da dvignemo svoj glas

in povemo povsem odkrito, da bi bilo v interesu šole in učiteljstva, da se to načelo upošteva.

In prav v zadnjem času se pojavila med učiteljsvom ponovna zahteva po popolni ločitvi šolstva od politične uprave. Tako je sprejelo sresko društvo v Celju še pred nedavnim naslednjo točko v resoluciji svojega zborovanja:

»Ugotavljamo, da podrejenost šolstva politični upravi ni koristna prosveti. Šolstvo naj vodi šolniki, ne pa politiki in juristi, ki so na tem polju lajki.

Kakor vse druge stroke, tako potrebuje tudi šolstvo strokovnega vodstva, da bo nastal red in mir, ki sta predpogoj uspešnega prosvetnega dela. Le od strokovnjakov pričakujemo tudi umevanja in pravičnosti.

Jerobstvo politikov in politične uprave nad šolstvom nam je jemalo pravno sigurnost ter je škodovalo ugledu učiteljstva med narodom.

Zato prosimo centralno vodstvo JUU, naj zastavi vse sile, da doseže popolno ločitev šolstva od politične uprave.

Vse šolstvo naj bo podrejeno samostojnim prosvetnim direkcijam, na sedežih srezov pa naj se ustanove sreski prosvetni inspektorati, popolnoma neodvisni od politične uprave, podrejeni neposredno prosvetnim direkcijam.

Prav tako je bila tudi na zborovanju 9 sreskih društev v Ljubljani sprejeta v resoluciji naslednja točka:

»Šolstvo je temelj vsega narodnega kulturnega razvoja. Razvijati se more le pod strokovnim vodstvom. Zato uvidevamo potrebo, da naj se loči šolstvo od politične uprave. Vse šolstvo po banovinah naj bo podrejeno banovinskim direkcijam odvisnim le od ministrstva prosvete, a na srezih naj bi bili posebni prosvetni inspektorati, podrejeni banovinskim prosvetnim direkcijam.

Tudi naše združanje se je začelo v zadnjem času intenzivnejše bavit se tem vprašanjem in ga je tudi že izneslo na merodajnem mestu.

Ali je mogoče misliti, da bi se upoštevala splošna želja učiteljstva po popolni osamosvojitvi šolstva? Nešteto je dokazov, ki govorijo za to. Šolstvo je namreč ona ustanova, ki je osnova vsega ostalega kulturnega narodovega napredka. In prav taka ustanova se mora razvijati povsem nezavisno, ako hočemo od nje pričakovati pravičnega razmaha in pravih uspehov. Ako imamo po banovinah samostojne pošne, železniške in finančne direkcije, ki niso v nikakršni posredni ali neposredni odvisnosti od kr. banske uprave, bi bilo prav zaradi nujne potrebe in interesov šolstva prav, da bi se na sličen način osnovala tudi prosvetne direkcije, ki bi bile podrejene le ministrstvu prosvete, a sreski šolski nadzorniki naj bi bili podrejeni neposredno prosvetnim direkcijam.

Z ločitvijo šolstva od politične uprave, bi mu bil zagotovljen lep razvoj pod samo strokovnim vodstvom. Tudi učiteljsvo bi se moglo bolj nemoteno posvečati svojemu šolskemu delu. Odpadlo bi pa tudi prav gotovo mnogo zaščitnih primerov pri organizaciji, kajti večina teh primerov izhaja iz dejstva, da si razni lajki lastijo od dne do dne večje pravice do vpliva na šolstvo.

Prav tako kot dvig našega šolstva, je potrebna tudi močno moralna opora učiteljskemu delu, a to je mogoče doseči le z ločitvijo šole od politične uprave. — Ž.

V. banovinska skupščina

Jugoslovenskega učiteljskega udruženja — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani

bo v dneh

11. in 12. julija 1935. v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti v Ljubljani

S p o r e d :

Dne 11. julija:

- Ob 9. uri: Verifikacija delegatov pred vhomom v zborovalno dvorano.
- Ob pol 10. uri: Skupna seja predsednikov sreskih društev z upravnim odborom sekcije: Razgovor o tehničnem delu skupščine.
- Ob 10. uri: Otvoritev skupščine in nagovor predsednika.
- Volitev odsekov.
- Tajniško poročilo.
- Račun za poslovno leto 1934/35.
- Ob 14. uri: Seje odsekov na učiteljski šoli v Ljubljani.

Dne 12. julija:

- Ob 8. uri Nadaljevanje skupščine.
- Predavanje: »Reforma učiteljske izobrazbe«, referirata prof. g. Gustav Šilih in tov. Josip Dovgan.
- Poročilo odsekov.
- Poročilo nadzornega odbora.
- Proračun za leto 1935/36.
- Resolucija.

Legitimacij za banovinsko skupščino sekcija ne bo razpošiljala. Sreska društva naj izdajo svojim delegatom sama primerna potrdila. Predloge za skupščine, imena delegatov in statistične podatke za tajniško poročilo naj pošljejo sreska društva sekciji vsaj do 3. julija t. l.

Jugoslovensko učiteljsko udruženje — sekcija za dravsko banovino v Ljubljani, dne 9. junija 1935.

Ivan Dimnik, s. r.
predsednik.

Metod Kumelj, s. r.
tajnik.

IV. seja upravnega in nadzornega odbora JUU — sekcije za dravsko banovino

bo

v sredo dne 10. julija ob 15. uri v prostorih sekcije

D n e v n i r e d :

- Čitanje in overovljenje zapisnikov.
- Razgovor o točkah dnevnega reda skupščine.
- Druge zadeve in slučajnosti.

Ivan Dimnik, s. r.
predsednik.

Metod Kumelj, s. r.
tajnik.

učiteljsvo. Prav tako je izdelal izvršni odbor po željah učiteljstva osnutek novega pravilnika JUU, osnutek za Socialni fond Viteškega kralja Aleksandra in osnutek pravil Učiteljske samopomoči, ki naj bi se organizirala po vsej državi. Vsi ti osnutki bodo predloženi banovinskim skupščinam v obravnavo.

Glavna skupščina JUU bo v Sarajevu v dneh 22., 23. in 24. avgusta t. l.

Na dnevnem redu bo predavanje o reformi učiteljske izobrazbe, katere temo bodo obravnavale predhodno že vse banovinske skupščine, ki bodo pripravile za glavno skupščino tudi konkretne predloge in sklepe.

Dolgotrajna je bila debata o predloženem proračunu za bodoče upravno leto. Proračun izkazuje vsega 1.458.750 Din dohodkov in ravno toliko izdatkov ter je bil končno po nekaterih nebitvenih izjemah soglasno sprejet ter bo predložen glavni skupščini kot soglasen predlog glavnega odbora.

Po končanem delu je izdal glavni odbor sledeči soglasno sprejeti komunikate:

Glavni odbor JUU je na svojih sejah 16. in 17. junija t. l. po poročilih predsedništva in ostalih članov izvršnega odbora JUU, kakor tudi predstavnikov vseh banovinskih sekcij, sprejel naslednji

KOMUNIKE:

a) Število članstva JUU se je znatno povečalo, kar je znak, da učiteljsvo razume ve-

liki pomen organizacije in da ima popolno zaupanje v svoje predstavnike.

b) Vzdrževanje narodne šole je do take mere nepovoljno, da ogroža pravilni prosvetni razvoj jugoslovanske mladine.

c) V administraciji je dosegel izvršni odbor viden uspeh, dasiravno je letošnji proračun za 170.600 Din manjši od lanskega in za 580.400 Din manjši od predlanskega.

č) Izvršni odbor je, dosleden svojim obljubam podanim takoj po izvolitvi, deloval za dvig moralnega, intelektualnega in materialnega nivoa-a jugoslovanskega učiteljstva. Še posebej se pozna trud za notranjo ureditev in okrepitev organizacije — kar priča izdelava osnutkov: pravilnika Socialnega fonda Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, pravil in poslovnika JUU, pravil Fonda učiteljske samopomoči, Pedagoške biblioteke i. dr., v katerih so upoštewane vse učiteljske želje v teh problemih.

d) V posebno delikatnem vprašanju pravne zaščite članstva je podvzel izvršni odbor vse ukrepe in je izčrpal vsa sredstva, ki so mu bila po čl. 3. točka g. in čl. 14. točka c) pravil na razpolago, da bi se popravili oni primeri, za katere so dani moralni in pravni pogoji. Izvršni odbor se pooblašča, da izkoristi vsa legalna sredstva, ki so mu na razpolago. Glavni odbor ga zagotavlja da ga bo podprlo pri tem prizadevanju celokupno jugoslovansko učiteljsvo.

Seja glavnega odbora JUU

Odklonjena ostavka izvršnega odbora — Soglasna zaupnica — Glavna skupščina v Sarajevu — Komunike

Glavni odbor Jugoslovenskega učiteljskega udruženja je na svoji seji 16. junija t. l. sklepal o raznih učiteljskih vprašanjih.

Ob otvoritvi prve seje je predsednik tov. Ivan Dimnik počastil spomin prosvetnega veterana pokojnega Mihaila Jovića, bivšega predsednika Jugoslovenskega učiteljskega udruženja in ustanovitelja mladinskega lista »Zorica«. Nato je obširno poročal o situaciji v Udrženju, o šolskih in prosvetnih vprašanjih. Tajnik glavnega odbora tov. Milinko Lazić je prečital ekspozé o administrativnih poslih udruženja, a tov. Josip Pezelj član izvršnega odbora je poročal glavnemu odboru o personalnih zadevah. Po končanih poročilih je prečital tov. Dimnik glavnemu odboru naslednjo izjavo:

Da bi se mogel glavni odbor JUU v današnji situaciji povsem nepristrano izjaviti glede zaupnice dosedanjemu in nadaljnjemu delu izvršnega odbora je sprejel ta na svoji 32. seji sledeči soglasni sklep:

Glavnemu odboru se stavi na razpoloženje mesta vseh članov izvršnega odbora s prošnjo, da o tem sklepa. Ako smatra za potrebno, da se v interesu čim boljše uspeha v organizaciji pregrupira in spremeni na-

čin dosedanjega dela in nastopanja, se naproša, da sklepa tudi o tem.

Glavni odbor JUU je razpravljal o sklepu izvršnega odbora z dne 16. junija t. l., in je v njegovi odsotnosti soglasno sklenil:

1. Kot vrhovni predstavnik Jugoslovenskega učiteljskega udruženja izraža glavni odbor svoje popolno zaupanje vsem članom izvršnega odbora, ki so prišli na ta mesta po soglasni volji in želji celokupnega jugoslovanskega učiteljstva.

2. Glavni odbor odobrava v celoti stališče in delo izvršnega odbora, ki je ukrenil za stan in organizacijo v korist šole, naroda in države vse, kar in kolikor je bilo v njegovi moči in je prav zato potrebno, da ostane na svojem mestu in vztraja na delu.

3. Ker je izvršni odbor izraz splošnega razpoloženja učiteljstva, se glavni odbor skupno z organiziranim učiteljstvom v vsem solidarizira z izvršnim odborom in prevzema popolno soodgovornost za njegovo delo.

Po sprejetju tega sklepa so glavni, izvršni in nadzorni odbor nadaljevali svoje delo.

Glavnemu odboru je bil predložen osnutek novih pravil JUU, v katerih so upoštewane vse želje, ki jih je izražalo zadnja leta

Preosnova Učiteljske samopomoči

US v Ljubljani nudi svojim članom sledeče dobrine: 1. izplačuje po umrlem zadržniku posmrtnino, ki znaša danes okroglo Din 12.700—; 2. nakazuje članom v boleznih in denarni stiski podpore iz podpornega sklada; 3. s 1. julijem 1935. prične poslovtati starostni podporni sklad, to je da bodo nekateri najstarejši člani (računano po članski pripadnosti v US) oproščeni vseh članskih dajatev.

Nič ni stalnega, nič takega, kar bi ustrezalo za vso večnost! US je živel 30 let s samo posmrtnino, nad 20 let rabila prvotna pravila. Preobrat po svetovni vojni je še le zanesel v US nove misli, nove predloge in nove načrte, katere smo polagoma vnašali v pravila, pomnoževali članstvo, preuredili dajatve članov in prejemeke za preostale.

Zadružniki želijo še več. Mi živimo hitro,

živimo praktično. Koristi US naj se pokažejo v zadostni meri in to že zadržnikom samim v življenju.

Te želje mnogih mlajših tovarišev (-ic) zadržnikov in nezadržnikov je tov. Anton Volavšek iz Teharij pri Celju strnil v več predlogov za preosnovo US. Predloge je formalno obravnaval občni zbor US v Celju 2. junija 1935. Občni zbor je soglasno sklenil: »Izvoli se 3-članski odsek (tov. Volavšek, Voglar in Kocijančič), ki naj predloge temeljito premisli, predela in sestavi konkreten predlog za prihodnji občni zbor. Da se preosnova US izvede vsestransko pravilno, za zadržnike koristno, zadruga same pa ne spravi v nevarnost, naj se v »Učit. tovariš« pozove vse zadržnike US, da pošljejo k predlogom svoja mnenja, nasvete ali nove osnutke.«

Danes priobčujemo A. Volavškove predloge. Vljudno prosimo vse dobrosrlece zadrugi, da sodelujejo v ti za vse članstvo US zelo važni zadevi. Vse primerne pripombe k preosnovi US ali nove osnutke pošljite vsaj do konca septembra 1935. zadrugi upravi US v Ljubljani, Franciškaška ulica 6.

PREDLOGI ANTONA VOLAVŠKA ZA PREOSNOVO UČITELJSKE SAMOPOMOČI.

Splošno mnenje je, da Samopomoč ni samopomoč, nego da je bolj podobna pogrebniemu zavodu. Kritika je upravičena, ker član sam od nje ničesar nima razen možnosti brezobrestnega posojila, ki pa je le posojilo. Če se pomisli, da je Podporni sklad stvar zase, le v okviru Samopomoči, tedaj moremo trditi, da Samopomoč članu osebno ne nudi ničesar.

Namen te ustanove je, podpreti svoje umrlega, zaščititi jih pred najhujšo stisko. To potrebo je podrtati tudi danes, saj je jasno, v kakšnem gmohtnem položaju se znajde vdova po mladem učitelju, zlasti še, če je mati številne dece. Najlepšo, najblagodejnejšo socialno funkcijo pa vrši Samopomoč v slučaju, če umre njen član — rodbinski oče v dobi, ko še nima pravice do pokojnine.

Pri članih v zrelih letih in pri vseh onih, ki nimajo lastne rodbine, pa Samopomoč te socialne funkcije nima. Ugotoviti in jasno povedati je treba, da so minuli časi, ko so motrili člani to ustanovo z idealnega, altruističnega vidika, nastopila je doba kritične praktične presoje.

Samopomoč ne vleče k sebi mladoporočencev, kajti če so zdravi, ne računajo z možnostjo prerane smrti, pač pa se boje dolgotrajnega plačevanja prispevkov, od česar osebno ne bodo nikdar ničesar imeli.

Samci in samske tovarišice ne pristopajo, saj bi bilo njih članstvo v korist samo tujim ljudem. Glede pokopa jih ne skrbi, ker plača država pogrebno.

Starejši člani in članice s preskrbljenimi otroki, še bolj pa priletni člani (ce) samskega stanu ter vdovci in vdove brez otrok ne morejo imeti interesa na posmrtnini. Smatramo, da bi značilno resnično samopomoč, če bi se tem članom v določenem starostnem dospelku izplačala pripadajoča vsota v celoti ali vsaj delno, kar bi značilno marsikomu podaljšanje življenja. — Kako se sklada to z zdravim razumom, če si star, bolan, potreben dragega zdravljenja, pa ti je radi pomankanja gotovine nedosegljivo; prerano moraš v grob, a ni se še posušila tvoja gomila, že je denar tui za — dediče, zdrave, čisto nepotrebne, a tudi čisto nevredne! Taka je dejanska naša Samopomoč. Zato zadrugi ni ne morejo uspešno pridobivati novih članov, ker ne morejo operirati z učinkovitimi razlogi.

Da postane življenja in razmaha zmožna, se mora preustrojiti, da bo dobila vsaj deloma obeležje zadrugnega zavarovanja na doživetje.

Zato predlagam sledeče možne rešitve, naglašujoč, da pritegnimo oni del rezervne imovine, ki za gladko izplačevanje posmrtnin ni nujno potreben.

A.

Najstarejšim zadrugnikom po vrstnem redu najdaljše članke pripadnosti naj izplača US iz rezervnega sklada polovico onega zneska, katerega bi tvorila posmrtnina pri obstoječem številu zadrugnikov.

Število teh do polovice izplačanih naj bo določeno z zneskom rezervne imovine, ki presega nujno potrebno vsoto za gladka izplačila posmrtnin.

Pred prejemom polovice pa se mora zadrugnik - prejemnik pravnomočno zavezati, da bo do 70. leta starosti redno plačeval vse iz članstva US izvirajoče dajatve.

Če prejemnik umre pred dopolnjenim 65. starostnim letom, plača vsak zadrugnik tudi za ta slučaj Din 5[—], od katerih je Din 250 za dediča umrlega zadrugnika, Din 250 pa za novega reflektanta na predplačilo polovice.

Al. Hreščak:

Nov podrobni učni načrt za ljubljanske osnovne šole

Dne 3. t. m. je zboroval letni učiteljski sreski svet za mesto Ljubljano. Letošnje zborovanje pomenja za razvoj ljubljanskega osnovnega šolstva vsekakor dogodek zgodovinske važnosti: učiteljski sreski svet je namreč obravnaval in sprejel nov podrobni učni načrt, ki bo imel svoj vpliv, če se ne motimo, tudi daleč preko mej ljubljanskega mesta.

Ljubljanski učiteljski sreski svet je imel učni načrt že na vzporedi svojega lanskega zborovanja. Ker pa je bil lanski načrt sestavljen v tradicionalni sistemizaciji po učnih predmetih in je tej dosledno predstavljal izrazit tip didaktičnega materializma, ga je učiteljsvo odklonilo in naložilo stalni anketi sreskega sveta, da izdela za letošnje zborovanje nov osnutek podrobnega učnega načrta.

Solski nadzornik Rado Grum je imenoval v to anketo učiteljico Marijo Jegličovo in Angelo Vodetovo ter učitelja Zmaga Breganta in Alojzija Hreščaka.

Ta stalni odbor je delal vse letošnje šolsko leto, da je mogel predložiti letošnjemu učiteljskemu sreskemu svetu nov osnutek podrobnega učnega načrta. Učiteljsvo je razpravljalo o njem že na svojih predidnih domačih konferencah ter ga v splošnem soglasno pozdravilo.

Osnovo temu načrtu tvori ministerialni učni načrt za osnovne šole v kraljevini Jugoslaviji od 15. julija 1933. Načrt je sestavljen za vsak razred v dveh ločenih delih: a) kompleksni del, ki vsebuje vso stvarno snov, kon-

Če pa delno izplačani zadrugnik preživi 65. leto, se ta slučaj prišteje k smrtnim slučajem; tako plača tudi zanj vsak zadrugnik Din 5[—], od katerih dobi upravičenec Din 250, a Din 250 gre za novi slučaj predplačila polovice.

Toda izplačani zadrugnik se mora ponovno pravnomočno zavezati pred prejemom druge polovice, da bo redno plačeval vse iz članstva US izvirajoče dajatve do 70. starostnega leta, ali pa dovoli, da se mu odbije pripadajoči znesek. Po 70. letu starosti naj odpade vsaka obveznost napram US.

B.

Dругi predlog se v splošnem krije s prvim, razlika je ta:

»Število do polovice izplačanih zadrugnikov določa znesek rezervne imovine, ki presega nujno potrebno vsoto za takojšnje izplačilo polovičnih posmrtnin.«

Utemeljitev:

Že po sedanjem staležu znaša polovica posmrtnine Din 654250, kar bi bila zadostna prva pomoč do vplačila vseh prispevkov, ko bi se nakazala druga polovica.

C.

Tretji predlog predvideva okrnitev izplačil v korist rezervnemu fondu, če je predlog A. ali B. načeloma sprejet:

Da se nadomešča porabljeni del rezervne imovine in da bo omogočeno s tem čim več izplačil že ob doživetju, se odbija v korist rezervnemu fondu od prve polovice 5%, od druge, ob doživetju izplačane polovice 5%; od polovice, izplačane po zadrugnikovi smrti, se odbije 25%, od cele po zadrugnikovi smrti izplačane posmrtnine pa 1%.

Utemeljitev: Sigurno je, da bi po taki reorganizaciji porastlo zanimanje za US, zlasti pri mladih, ker bi nudila daljša doba včlanjenosti prednost. Upravičeno bi bilo pričakovati porast števila zadrugnikov v kratkem na 3000.

Prejemniki izplačil ne bi čutili majhne okrnitve, nego bi imeli napram sedanjemu staležu članstva še majhen plus.

Primer: Po sedanjem staležu odmerjena, za 5% okrnjena prva polovica = Din 621537, druga ob doživetju izplačana, za 5% okrnjena polovica bi znašala pri staležu 3000 članov Din 7125[—]. Torej bi dobil zadrugnik vsega Din 13.34037, torej za Din 25537 več, nego znaša danes cela posmrtnina pri staležu 2617 članov.

Č.

Če bi pa interes likvidnosti posmrtnin ne dopustil porabe nobenega zneska rezerve, še naj prišteje v prvem poslovnem letu po spremembi pravil k smrtnim slučajem 50% kot slučaj predplačanih polovic.

Primer: a) za prvo leto: 30 smrtnih slučajev a Din 5[—] = Din 150[—], + 15 predplačil a Din 250 = Din 375 (prvo leto plača član Din 18750, nova obremenitev = Din 3750);

b) za drugo leto: če umro n. pr. 3 do polovice izplačani člani, je slika ta: 27 rednih smrtnih slučajev a Din 5[—] = Din 135[—], 3 smrtni slučaji začasno delno izplačani a Din 250 = Din 750, 3 nova izplačila živim a Din 250 = Din 750 (skupaj Din 150[—]). Od prvoletnih prejemnikov bi jih živelo še 12, k tem se prištejejo 3 novi = 15. Po tem načinu ostane število delno izplačanih zadrugnikov vedno 15.

Poslovanja ta način ne bi mnogo otežkočil, ker bi se vršila vplačila za vsak smrtni slučaj po Din 5[—] kakor do zdaj.

D.

Če bi pa članstvo ne sprejelo za prvo leto nove obremenitve Din 3750, bi se razdelila na 3 leta tako:

1. leto: 30 smrtnih slučajev a Din 5[—] = Din 150[—], + 5 predizplačil a Din 250 = Din 1250. Skupaj Din 16250 = 150 + 1250. Na koncu prvega leta je bilo 5 delno izplačanih.

2. leto: slučaj, da 1 od delno izplačanih umre: 29 rednih smrtnih slučajev a Din 5[—] = Din 145[—], 1 smrtni slučaj delno izplačani Din 250, 6 novih predizplačil a Din 250 = Din 15[—]. Skupaj Din 16250. Na koncu drugega leta bi bili 4 prejemniki iz prvega leta plus 6 novih = 10.

3. leto: primer, če so od teh 10 članov umrli 3: 27 rednih smrtnih slučajev a Din 5[—] = Din 135[—], 3 smrtni slučaj delno izplačani a Din 250 = Din 750, 8 novih predizplačil a Din 250 = Din 20[—]. Skupaj Din 16250. Po treh letih bi bilo torej 15 do polovice izplačanih. Vsak zadrugnik bi bil nanovo obremenjen za 3 krat Din 1250 = Din 3750.

Ta postopek bi se dal nadaljevati do poljubnega števila slučajev izplačila polovice ob doživetju. To je odvisno od tega, za koliko let dovolijo člani, da se jih obremeni po Din 1250.

E.

Če se ne sprejme nobenega prejšnjih predlogov ali katerega drugega predloga, se poveri upravi, dognati po statistiki, kako dolga je še povprečna življenjska doba doseda-

Občni zbor zadruga „Dom učiteljic“ v Ljubljani

Zadruga „Dom učiteljic“ je zborovala dne 8. t. m. na šentjakovski šoli v Ljubljani. Razveseljivo je, da so se občnega zbora udeležile zlasti članice in poverjenice iz oddaljenih krajev. Mnoge pa so se opravičile radi nujnega izvenšolskega dela.

Prva točka dnevnega reda je bilo predavanje tov. Vodetove: Dom učiteljic — kulturno središče našega ženstva, v katerem nam je predavateljica prikazala potrebo duhovnega središča učiteljic. V preteklosti se je vidno pokazala ta potreba že takrat, ko je bilo ustanovljeno »Društvo učiteljic«. Dandanes je potreba po večji vzajemnosti tem večja, saj je učiteljica po značaju svoje službe poklicana v javnem življenju na vodilno mesto. Vsem nam je znano, da so bile žene, ki dajejo današnjemu ženskemu gibanju idejno smer, učiteljice, kakor Lojzka Štebijeve, Cirila Štebijeve, Minka Govekarjeve itd. K večji vzajemnosti nas sili tudi materialna potreba, saj je naš položaj omajen družabno (po prevladujoči miselnosti sedanjega časa) in materialno (po gospodarski krizi): ženskemu naraščanju je še vedno onemogočen vstop na učiteljska, poročene učiteljice so še vedno prikrajšane pri plači. — Naš dom bi bil zunanja oblika naše duhovne skupnosti. Kakor znano, bi bil urejen tako, da bi bila v njem stanovanja za posameznice in skupna stanovanja za prehodno bivanje v Ljubljani. S tem bi bili omogočeni ožji stiki med mestom in deželo. Še večje važnosti pa bi bil dom kot središče izobraževanja. Tu bi bili tečajji za učiteljice, ki bi po banovinski ženski zvezi prihajale v stik z gospodinjskimi učiteljicami in z drugimi ženami. Z gojitvijo skupnosti se širi obzorje, kar je najboljša priprava za delo na deželi, ki ne obstoja samo v gospodinjskih šolah, ampak se izraža predvsem v vplivu lastne, izražene osebnosti. — Samo na ta način si bomo utrdile naše omajano stališče.

V domu — naj bo samo »dom učiteljic« ali »ženski dom« — bo moralo najti prostora vse žensko snovanje: kuhinja bi združevala naš poselski, kmečki in delavski naraščaj; v njem bi bilo zavetišče predvsem za učiteljske sirote, društvene sobe raznih ženskih društev, predavalnica ali zborovalna dvoranica, razne posvetovalnice za ženske zadeve. Dom naj nudi možnost za medsebojno spoznavanje s Hrvatnicami in Srkinjami, prav tako pa tudi z učiteljicami drugih narodnosti. Dolej je bilo to nemogoče, saj nimamo nobenega prostora, kamor bi povabile naše goste. Druge države so bogatejše v tem pogledu, a tudi žene so mnogo bolj postrtovalne. — To je samo nekaj misli, nikakor pa ne končnoveljavni program; tega bodo postavile lastnice do-

njih šestdesetletnikov. Na tej podlagi naj uprava izposluje najugodnejšo ponudbo katerega denarnega zavoda, koliko plača nad 60 let starim reflektantom za Din 13.085[—], ki jih bo prejel od Samopomoči po preteku povprečne življenjske dobe nad 60 let.

Jasno je, da mora biti ponudba tem ugodnejša, čim starejši je reflektant.

Če zadrugnik ponudbo sprejme, mora prevzeti US napram zavodu jamstvo, prejemnik pa ostane član US do smrti, oziroma do polnega 70. leta, ko prenehaj vsaka obveznost in se prišteje njegov slučaj k smrtnim slučajem.

Če število zadrugnikov medtem padé, plača primanjkljaj US iz rezervnega fonda, če število poraste, izplača presežek upravičencu, oziroma njegovim dedičem.

F.

Če ne najdemo sami zadrugniki sprejemljivega načina preosnove Samopomoči v smislu doživetja, se pooblasti uprava, da poveri zadevo zavarovalnemu tehniku in da po prejemni načrtov skliče še tekom leta 1935. izredni občni zbor z edino točko dnevnega reda.

ma same, ko se bo naša težnja — dom — uresničila.

Predavanje je bilo sprejeto z velikim odobravanjem ter je izzvalo živahno debato, iz katere se je jasno izražala želja, da bi naš dom stal čimpreje.

Nato je poročala tov. tajnica o delovanju zadruga od zadnjega občnega zbora. Ker so bila poročila o tem že objavljena o priliki božičnega in velikonočnega sestanka, jih sedaj ne ponavljam. Dostavljam le, da je imel odbor v preteklem poslovnem letu 17 sej ter sklical 2 širša sestanka. Došlih in odposlanih dopisov je bilo 125. Ponovno pa je treba naglašati, da je število naših članic z ozirom na celokupno število učiteljic veliko premajhno.

Zborovalke so izrekle načelnici tov. Mariji Sodnikovi zahvalo za njeno neumorno delo; istotako se je tudi ona zahvalila celokupnemu odboru za sodelovanje. Nato so zborovalke soglasno in z odobravanjem izvolile tov. Vodetovo za častno članico. Ne samo da je ustanovila in vodila našo zadrugo več let, ampak dela še vedno z nami in nikdar ne odreče svoje pomoči, čeprav je kot neumorna javna delavka tudi drugod zelo zaposlena. — Sprejet je bil tudi predlog tov. načelnice, naj se šolsko zavetišče zadruga Dom učiteljic imenuje po svoji ustanoviteljici Zavetišču Marije Mehletove.

Iz odbora sta izstopili tov. Mara Jarčeva in Krista Lukičeva. Na njuni mesti sta bili izvoljeni tov. Jela Likarjeva in Marija Heranova. Sklenilo se je, da bodo včasih seje tudi ob nedeljah, kar bo objavljeno v listih, da se jih bodo lahko udeleževale tudi druge članice.

Predlogi glede dosmrtnih stanovanj, ki so bili poslani poverjenicam v pregled, so bili sprejeti z malimi izpremembami. Ponovno jih bomo razposlale vsem onim tovarišicam, ki se zanimajo za stanovanje v domu.

Zborovalke so sklepale tudi o predlogu Sekcije jugoslov. ženske zveze, da naj bi se osnovala zadruga »Ženski dom«, h kateri bi pristopila zadruga »Dom učiteljic«, akcija »Dom visokošolk«, »Zveza gospodinje« in »Zveza gospodinjskih pomočnic«. Zgradile bi skupen dom, v katerem pa bi bile pravice posameznih društev točno določene in zavarovane. Zborovalke so se v principu izrekle za ta predlog in zadruga bo poslala svojo zastopnico v pripravljani odbor za to akcijo.

Gotovo bi bilo najlepše, če bi mogle učiteljice postaviti povsem samostojen dom, toda spriči majhne postrtovalnosti in zanimanja se bo treba nasloniti na druge ženske akcije, da pridemo čimpreje do cilja. Vsekakor pa bomo ohranile tudi v tem primeru svojo samostojnost.

5. da se da na ta način šolskim nadzorovalnim organom možnost, da se vsak čas lahko prepričajo, ali je učiteljevo delo resno in trdno zgrajeno, ali zgolj diletantsko;

6. kompleksni del načrta, ki ne stoji v nujni odvisnosti s tehničnim delom, postaja tako mnogo prožnejši, ker se pri takem načrtu ni treba ozirati na sistem tehnike, kajti vsaka snov nudi za ta namen brez števila pobud. Nasprotno: učitelju je dana možnost, da sestavlja kompleksne metodične enote samo po onih načelih, ki edina zagotavljajo dosedega obrazloženega in vzgojnega smotra vsake metodične enote in vse osnovne šole sploh in

7. je mogoče pri tako deljenem načrtu vnesti med stvarno snov vsak potreben priložnostni pouk kot sestavni del enote ali pa — po potrebi — kot samostojno metodično enoto.

Kompleksni del načrta je razdeljen na 20 metodičnih enot za vse šolsko leto vsakega razreda. Odločilno načelo za sestavljanje metodičnih enot je, da bodi v njih grupirana stvarna snov v takih življenjskih zajednicah, kakor nam jih kaže resnično življenje in ne po sistematično zgrajenih predmetih. Vse metodične enote so razdeljene na 3 glavne kategorije:

1. na zemljepisno in kulturno - zgodovinsko kategorijo;
2. na prirodu in zdravje ter
3. na delo in gospodarstvo.

Ker pa v življenju tudi te kategorije ne nastopajo ločeno, ker si n. pr. ne moremo predstavljati gospodarstva brez dela in prirodnih sredstev in sil, ter ne brez zemljepisno določenega kraja in brez svojega zgodovinskega razvoja, je vnešena v vsako metodično

enoto stvarna snov iz vseh treh življenjskih kategorij.

Če se je kljub temu uvrstila vsaka metodična enota v eno izmed omenjenih kategorij, se je storilo to iz razloga, da se pravilno podari predpisana kategorija in sicer na ta način, da gre vse stremeljenje pri posameznih metodičnih enotah za dosego obrazloženega in vzgojnega smotra z ozirom na kategorijo, kateri pripada.

Vsaka kompleksna enota se mora objeti po vseh možnih izrazih, t. j. po jezikovnem, oblikovalnem, računskem, glasbenem in gibalnem, tako da se poslužijo učenci vseh svojih izraznih sposobnosti, ko se poglobljajo v življenjske zajednice.

Pred nakupom si oglejte
nova chromirana

PUCH kolesa

z novo zavoro
na prednjo os.

Na ugodna mesečna odplačila!

IGN. VOK, LJUBLJANA

Tavčarjeva ulica št. 7

Podružnice: Kranj, Celje, Novo mesto

Tečaji za učiteljstvo kmetsko- in gospodinjstvo nadaljevalnih šol

Čim bolj se širi in pogloblja delo na kmetsko- in gospodinjstvo-nadaljevalnih šolah, tem bolj se mora poglobiti idejna in praktična izobrazba učiteljstva teh šol.

Učiteljstvo mora poglobiti poznavanje kmetske duševnosti in poznavanje vsega, kar je ustvaril kmetski duh tekom stoletij (kmetska kultura). Na tem temelju si bo mogel učitelj pridobiti zaupanje in spoštovanje kmetskega človeka in si bo s tem ustvaril osnovo za uspešno praktično delo.

Učiteljstvo si mora poglobiti tudi praktično znanje v tistih kmetijskih panogah, ki so krajjevo najvažnejše.

Učiteljstvo mora dobro poznati krajevne gospodarske in socialne razmere obtem pa tudi tiste elemente krajevne kmetske kulture, na katerih se more organsko razvijati smisel za vzajemno delo v korist skupnosti in krepi državljska zavest.

Po teh smernicah bo kralj. banska uprava sistematično organizirala sreske kmetijske tečaje ter bo za učiteljstvo priredila uvodni in metodični tečaj in tri praktične nadaljevalne tečaje. Te krajše praktične tečaje je smatrati kot sestaven del strokovne izobrazbe učiteljstva in jih bo moralo vse učiteljstvo, ki deluje na nadaljevalnih šolah za kmetsko mladino, v nekaj letih absolvirati.

I. UVODNI IN METODIČNI TEČAJ ZA UČITELJICE GOSPODINJSKO- NADALJEVALNIH ŠOL.

Tečaj se bo vršil v Mariboru na dekliskem zavodu Vesna od 5. avgusta do 17. avgusta 1935.

Tečaj želi udeležence uvesti v občestveno življenje na vasi, v kmetsko psihologijo, pedagogiko, v kmetsko kulturo in v kmetsko narodopisje. Na tečaju bodo predavanja tudi iz socialnega skrbstva, iz zdravstva, nege otrok in bolnikov iz narodnega gospodarstva ter iz metodike in organizacije gospodinjstvo-nadaljevalnih šol.

V tečaj bodo v prvi vrsti sprejete one voditeljice in učiteljice gospodinjstvo-nadaljevalnih šol, ki še nimajo uvodnega tečaja, nadalje učiteljice, ki imajo resen namen posvetiti se delu na gospodinjstvo-nadaljevalnih šolah.

Od šolskega leta 1935/36. naprej ne bo smela gospodinjstvo-nadaljevalne šole voditi nobena učiteljica, ki nima strokovnega in uvodnega tečaja in na šoli ne bo smela poučevati nobena učiteljica, ki nima vsaj uvodnega tečaja.

K popolni oskrbi na imenovanem zavodu prispeva vsaka udeleženka Din 100— za ves

tečaj, ostale stroške bo krila kralj. banska uprava.

II. PRAKTIČNI NADALJEVALNI TEČAJ ZA UČITELJICE GOSPODINJSKO- NADALJEVALNIH ŠOL.

Tečaj se bo vršil na kmetijsko-gospodinj-ski šoli v St. Juriju ob juž. žel. od 19. avgusta do 31. avgusta 1935.

Na tečaju si bodo učiteljice poglobile svoje praktično znanje iz onih panog kmetijstva, ki so za učiteljico gospodinjstvo-nadaljevalnih šol najvažnejše in sicer iz mlekarstva in govedoreje, kokošjereje, prešičjereje in iz vrtnarstva (zelenjadarstva), konzerviranja ter iz zadrugišstva.

V tečaj bodo sprejete učiteljice, ki so že vodile popolno gospodinjstvo-nadaljevalno šolo.

K popolni oskrbi prispeva vsaka udeleženka Din 100— za ves tečaj, ostale izdatke bo krila kralj. banska uprava.

III. PRAKTIČNI NADALJEVALNI TEČAJ ZA UČITELJE KMETSKO-NADALJEVAL- NIH ŠOL.

Tečaj se bo vršil na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru od 5. avg. do 10. avg. 1935.

Tečaj ima namen učiteljem pokazati ure-ditev kmetijskega obrata. Na tečaju se bodo učitelji praktično seznanili s kmetijskim knji-govodstvom in z gozdarstvom.

V tečaj bodo sprejeti v prvi vrsti vodite-lji kmetsko-nadaljevalnih šol, nadalje pa tudi učitelji kmetsko nadaljevalnih šol.

K popolni oskrbi prispevajo učitelji po Din 40— za ves čas tečaja.

IV. PRAKTIČNI NADALJEVALNI TEČAJ ZA UČITELJE KMETSKO-NADALJEVAL- NIH ŠOL.

Tečaj se bo vršil na kmetijski šoli na Grmu od 7. oktobra do 12. oktobra 1935.

Tečaj je namenjen učiteljem, ki se želijo podrobneje poučiti o živinoreji in travništvu.

V tečaj bodo sprejeti v prvi vrsti vodi-telji in učitelji onih kmetsko-nadaljevalni šol, ki delujejo v okoliših, kjer je živinoreja naj-važnejša kmetijska panoga.

K oskrbi prispevajo učitelji Din 60— za ves tečaj.

Prošnje za sprejem v posamezne tečaje morajo biti kolkovane s kolkom Din 5—. Vse prošnje, ki morajo biti opremljene s službeno razpredelnico, je potom šolskega upravitelja vpsolati najpozneje do 3. julija 1935. kmetijskemu oddelku kralj. banske uprave v Ljubljani.

Osebnne zadeve

—i Nanovo so postavljeni sledeči učit. abiturienti in abiturientke: Božič L. Miroslav v St. Janž ob Krki; Dacar Melhior v Mali Slatnik — Novo mesto; Kobal Branko v Domžale; Kranje Marjan v Gor. Lakoš — Dol. Lendava; Križnar Anzelm Željko v Črensovcih — Dol. Lendava; Pirnat Edvard, Predoslje — Kranj; Serpan Edvard, Trebnje — Novo mesto; Štrubelj Karel, Sv. Andraž — Ptuj; Vrečko Miroslav, Strukovci — Murska Sobota; Bobič F. Verena, Krog — Murska Sobota; Braglec I. Marjana, Gederovci — Murska Sobota; Eichkitz J. Margareta, Dole — Litija; Faninger R. Elizabeta, Brezno ob Dravi — Dravograd; Marn A. Karolina, Šmartno pri Litiji — Litija; Počivalšek I. Marija, Zetale — Šmarje pri Jelšah; Podboj F. Sabina, Grosuplje — Ljubljana vzh. del; Vitine I. Stefaniya, Pilštanj — Šmarje pri Jelšah, Stebih S. Frančiška, Cankova — M. Sobota; Bakovnik J. Ljudmila, Naklo — Kranj; Brezovar M. Olga, Izlake — Litija; Furlan A. Eleonora, Stari trg — Črnomelj; Germek A. Lucija, Svetinje — Ptuj; Gregorač I. Ana, Sv. Lenart — Laško; Grošelj A. Valerija, Primskovo — Litija; Hribar J. Helena, Cerklje — Kranj; Köchl J. Zlata, Sv. Anton n/Poh. — Dravograd; Ljubič D. Barica, Adlešiči — Črnomelj; Robnik F. Marjeta, Sv. Anton v Slov. gor. — Maribor levi breg; Selko I. Vincencija, Sv. Marko — Ptuj; Svetek A. Danijela, Zabukovje — Brežice; Šijanec L. Natalija, Reka — Maribor desni breg; Trobevšek Magdalena, Čemšenik — Kamnik; Vrtovec C. Zora, Vel. Kostreznica — Litija; Suhadolnik J. Vida, Naklo — Kranj; Možina I. Bogomila, Sv. Marjeta — Laško; Zimic J. Florjana-Cveta, Čatež — Novo mesto; Pograjc F. Stanislava, Artiče — Brežice; Bajec I. Teodora, Sv. Anton — Brežice; Baumgartner T. Miroslava, Dol. Nem. vas — Novo mesto; Bauer A. Marija, Mirna peč — Novo mesto; Beranič M. Amalija, Lepa njava — Gornji grad; Čerček F. Olga, Sv. Janž n. Dr. p. — Ptuj; Ferjan M. Milena, Srednja vas — Radviljica; Gajšek A. Ema, Kebelj — Slov. Konjice; Hafner J. Marija, Buševa vas — Krško; Hrovat F. Hermina, Tržič — Kranj; Jug S. Helena, Sv. Vid nad V. — Slovenjgradec; Juršič F. Hedvika, Sv. Duh v Hal. — Ptuj; Klun U. Angela, Gaberje — Dol. Lendava; Gruđen J. Bogomira, Griblje — Črnomelj; Konič F. Antonija, Radatoviči — Črnomelj; Križaj A. Ivana, Šmartno p. Slg. — Slovenjgradec; Maguč V. Slava, Sv. Lovrenc na Dr. p. — Ptuj; Makuc F. Bogdana, Stogovci — Ljutomer; Marin R. Alojzija, Sv. Bolfenk v Sl. g. — Ptuj; Medved J. Alojzija, Sv. Peter — Novo mesto; Podjavoršek G. Antonija, Sv. Vid pri Ptuj — Ptuj; Požeg A. Marija, Stopiče — Novo mesto; Robnik I. Ema, St. Ilj — Maribor levi breg; Smolnikar J. Leopoldina, Sv. Jurij pod K. — Krško; Štuhc M. Pavla, Ribnica na Poh. — Dravograd; Švigelj F. Ladislava, Mežica — Dravograd; Učakar A. Vida, Predoslje — Kranj; Velikonja M. Marija, Gradišče — Maribor levi breg; Vesel T. Marija, Sv. Ana — Maribor levi breg; Višner A. Ana, Dobrič — Novo mesto; Lutar S. Elizabeta, Zg. Sv. Kungota — Maribor levi breg; Firis Anka, Radatoviči — Črnomelj; Leskovic Ana, Jevnica — Litija; Vuk Vanda, Ruše — Fr. J. Ivana, Pišce — Brežice; Hude A. Bogomila, Tribuč — Črnomelj; Janšovec F. Kristina, Cerklje — Kranj; Jesihar J. Gabrijela, Sv. Anton — Brežice; Junger F. Marija, Artiče — Brežice; Kolenc I. Verona, Razbor — Laško; Korošec I. Genovefa, Trbovlje-Vode — Laško; Lešnik I. Marjeta, Sv. Jošt — Ljubljana okol.; Lušin F. Karolina, Bizelsko — Brežice; Mislj J. Marija, Dubrovnik — Dol. Lendava; Mrak A. Branislava, Sv. Barbara v Hal. — Ptuj; Štibler J. Gizela, Sv. Jurij v Sl. g. — Maribor levi breg.

—i Napredovali so učitelji(-ce) v VI. skupino: Komar Ljudevit iz Ponikve — v V. skupino nadzornika: Arrigler Anton iz Kamnika in Velnar Jožef iz M. Sobote. — V VIII. skupino: Slapšak Stanislava iz Ribnice. — Prevedeni v IX. skupino: Meško-Jazbec Marija iz Trdkove.

—i Upokojeni so učitelji(-ce): Amalietti Viktorija iz Sladkega vrha, Zrimšek F. Matilda, ž. r. del iz Narapelj, Gomiš Olga iz Loškega potoka, Zolnir Oskar iz Maribora, Lukman Ivan iz Maribora, Kšos Stefan iz Sv. Bolfenka, Vasič-Medič Marija iz Kamnice, Jureš-Osterc Ana iz Križevcev, Prebevšek-Čuček Helena iz D. M. v Brezju, Lazar Marija iz Kočevja, Čepič Drago iz Solčave, Del Cott Olga iz Zalne, Kosar Agneza iz Škal, Tomšič-Šiška Ana iz Most, Perko-Logar Ana iz Slov. Bistrice, Vrbič-Jager Matilda iz Stične.

Učiteljski pravnik

—š Roč. katalog za 1935/36., izide sredi avgusta t. l. preurejen in bo vseboval vse najnovejše zakonske predpise in navodila. Vsak tovariš(-ica) naj ga naroči še preden odide na počitnice, da dobi gotovo to koristno knjižico, ker bo letošnja naklada omejena. — Tovariš(-ce) novinci, ki si niso še nabavili Roč. kat. za š. l. 1934/35., ga lahko dobe, ker ima Učit. knjigarna še nekaj izvodov.

—š Vprašanje: I. Bl. iz Z. Ali ima učiteljica poročena z neučiteljem pravico do naturalnega stanovanja?

Odgovor: Po § 30. finančnega zakona za l. 1933/34. in po tolmačenju ministrstva prosvete nima pravice.

—š Vprašanje: V. K. v M. Ali ima žena učiteljica pripravnica z mesečno plačo 970 Din pravico do polne mesečne plače, ako je njen mož v IX. skupini? Pripravnik(-ca) ima samo mesečno plačo ter nima nikakih draginskih doklad; po mojem mnenju torej ne mo-

re biti po oni uredbi o znižanju draginskih doklad govora o kakem znižanju.

Odgovor: O prejemkih urad. pripravnikov je posebna »Odločba« (Roč. kat. str. 75 do 77), ki odreja v čl. 2., da se zniža taki uslužbenki plača za 30%.

—š Vprašanje: M. P. iz Orm. — Študij na konservatoriju.

Odgovor: Obrnite se direktno na konservatorij kjer dobite točna pojasnila. Povedati morate, kaj bi se hčerka učila in kaj naj bi dosegla.

Naša gospodarska organizacija

ČLANSKE SKUPINE US.

Zadružna uprava razpošilja vsem članom — navadno enkrat v mesecu — položnice za nakazilo članskih prispevkov. Vsaka taka pošiljatev stane zadrugo 1 Din, in sicer: položnica 15 p. ovitek 10 p., znamka 25 p., od vsakega nakazanega zneska nam poštna hranilnica odbije za vknjižbo 50 p., skupaj 1 Din. Vsak odposiljatelj plača na oddajni pošti za vsak vpis ene položnice 50 p. Mesečno razpošlje zadružna uprava okrog 2000 pisem s položnicami. Iz računskega zaključka za l. 1934. vidite, da je znašal izdatek za pošto, znamke in poštno-hranilne stroške (vknjižba, položnice) Din 22.114,23.

Ze večkrat se je poskušalo zmanjšati poštne in upravne stroške na ta način, da se je priporočalo zadrugnikom združevanje v skupine s skupnim nakazovanjem članskega prispevka na eni položnici. Do zdaj imamo v evidenci 11 takih skupin s 148 zadrugniki. Ti člani povrnejo upravi za vse leto 12 poštlin po 11 Din, to je 132 Din. Če bi nakazoval članske prispevke vsak sam, bi 148 zadrugnikov izdalo na poštini (samo zadrugni upravi) 1776 Din. Ti člani si prihranijo na leto 1644 Din. Pri tem ne upoštevamo članskega izdatka po 50 p. za vsak vpis na oddajni pošti.

Skupino tvori najlažje učiteljstvo (seveda zadrugniki US) ene šole ali zavoda, ki skupno dobiva mesečne prejeme. Izmed sebe si zberejo enega poverjenika in ga pooblaste, da pri izplačilu odtegne od mesečne plače vsakemu zadrugniku določeni znesek, prejema od US pismena obvestila (položnice) in odposilja članske prispevke za vse zadrugnike na eni položnici. Na ta način si prihranite mnogo nepotrebnih izdatkov, potov na pošto, zadrugni upravi pa olajšate delo pri razpošiljanju in vknjižbah.

Mogoča je še druga pot, ki pa le delno razbremeni članke in upravo. To je: Več zadrugnikov se odloči, da prejemajo položnice v enem ovitku. Obracun za 10 zadrugnikov po tem načinu bi bil sledeč: 10 položnic Din 1.50, 1 ovitek 10 p., znamka 25 p., za 10 vknjižb pri poštini hranilnici 5 Din, skupaj Din 6.85. Poštno-upravni stroški bi znašali posamezno za 10 članov 10 Din. Prihranek znaša samo Din 3.15, zato pa je vknjiževanje v upravi zamotanejša (preračunavanje stroškov računanih v parah za število zadrugnikov v skupini). Iz tega vzroka kakor tudi z ozirom na malenkostni prihranek, je ta način manj priporočljiv.

Podpisana uprava poziva vse članke-zadrugnike US, da se po možnosti združijo v skupine za skupna nakazovanja na eni položnici. Sporoče naj nam samo imena vseh zadrugnikov v skupini in ime poverjenika, ki bo prejemal naša obvestila (položnice) in nakazoval US članske prispevke. Spremembe v skupini (priselitev novega zadrugnika, odhod enega zadrugnika drugam itd.) naj nam poverjenik pismeno sporoči, da popravimo naš seznam. Za našo evidenco to zadostuje, vsak poverjenik bo itak imel seznam vseh zadrugnikov v svoji skupini.

Poskusite izvesti ta nasvet, saj bo v Vašo korist!

Uprava US v Ljubljani.

—g Obvestilo zadrugnikom US. Letošnji občni zbor v Celju, 2. junija 1935. je soglasno sprejmenil, oziroma dopolnil sledeče točke v pravilniku za podeljevanje podpor iz podpornega sklada:

Točka 8. in 13. Proti zadrugnikom, ki ne vračajo določenih podpor redno in pravočasno, naj postopa načelstvo po določili točke 13. pravilnika. Računovodstvo, oziroma finančno direkcijo se naprosi, da odteguje dolžne obroke do najvišje dopustne meje.

Točka 12. V dobi 6 mesecev (od 1. jul. do 31. dec. 1934.) je utrpel podporni sklad Din 106.10 nepovrnjenih stroškov. Zato se v bodoče zahteva za tiskovine (prošnja, izjava), poštino, poizvedbe itd. znesek 10 Din. Odklonjenemu prošilcu se preostanek vknjiži v v dobro.

Točka 14. in 15. Od dovoljene podpore se odtegne 1% za upravne stroške. Nagrado za upravne posle določi nadzorstvo, ki poroča o tem občenemu zboru.

Točka 2. Kdor ni bil 3 leta član US, ne more dobiti podpore iz podpornega sklada.

—g Za socialni fond Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja za učiteljstvo in njegovo siročad, so prispevala sreska učiteljska društva: Murska Sobota 1000 Din, Ptuj 1000 Din, Zenica 100 Din, Svilažnac 235 Din, Podravska Slatina 1000 Din. Skupaj 3335 Din. Prej objavljeno 54.990 Din. Skupno 58.325 Din.

Ali ste že član

Učiteljske tiskarne?

Splošne vesti

— Sprejem gojencev v Učit. dom v Mariboru za l. 1935/36. Vse one tovariše(-ice), ki nameravajo dati v prihodnjem šol. letu svoje sinove v oskrbo Učit.škemu domu v Mariboru, opozarjamo, da jih priglase najpozneje do 10. julija pri upravi doma. Ker je naval velik, prostor pa omejen, se bo oziralo v prvi vrsti na začetnike, na druge pa le, kolikor bo dopuščal prostor. Pišite po prospekte na naslov: Penzionat Učiteljski dom v Mariboru, Kosarjeva 41.

— Počitniški učiteljski tečaj Rdečega križa. Oblastni odbor društva Rdečega križa, sekcija Pomladka v Beogradu priredi od 15. julija do 15. avgusta t. l. osnovni samaritanški tečaj, ki bo obsegal: pedagoški tečaj, tečaj za ročna dela, glasbo, gospodinjstvo in tečaj za usposabljanje učiteljev za poučevanje na obbeh obrtno nadaljevalnih in gremialnih šolah. Slavnostna otvoritev tečaja bo v nedeljo 14. julija t. l. ob 10. uri dopoldne v domu Rdečega križa v Beogradu, Simina ulica 19. Prijavitelj se je najkasneje do 1. julija 1935. beograjskemu oblastnemu odboru društva Rdečega križa, sekciji Pomladka v Beogradu, Simina ulica 19. Tečaj je brezplačen, vpisnina znaša 200 Din. Podrobne informacije daje navedeni odbor. Prospekte dobijo interesi pri banovinskem odboru društva Rdečega križa, sekcije Podmladka, v Ljubljani, Čopova 1.

— Zbor predsednikov sreskih učiteljskih društev. Tiskarski škrat nam je v poročilu o zboru predsednikov sreskih učiteljskih društev izpusil kar cel odstavek. Zato ga šele sedaj prinašamo:

Tov. Roš za sres. dr. Celje — je stavil predloge glede obrtno nadaljevalnega šolstva ter poudarjal, da naj sekcija še nadalje deluje tako kot je doslej, o izdaji dekretov onim tov., ki čakajo nanje že od leta 1930., in o kadroskem roku. Stavil je tudi predloge za bodoči proračun sekcije, da se postavka »Praktični učiteljski tečaji« — porabi za obrambni fond in pravnega konzulenta.

— Čudna slika naše točnosti? 179 šol od 855 še do danes ni poslalo prispevkov za pole na katere so se učenci narodnih šol podpisali za poklonitev meseca decembra. K tej ugotovitvi ni potrebno dostavljati komentarja.

— Himen. Poročil se je tov. Branko Kobal, učitelj v Cerkljah, s tovarišico Marico Kobal-Nežimovó, učiteljico v Trebnjem. Čestitamo!

— Maturantinja 5 b letnika drž. žen. učiteljskega v Ljubljani iz l. 1931. naj se udeleži sestanka dne 3. julija okrog 9. ure pred sodnijo v Ljubljani. Nadaljnji program po dogovoru.

— Maturantom ljubljanskega učiteljskega iz leta 1904. Po lanskoletnem sklepu se sestanemo letos pri tov. Albinu Stritarju, upravniku vzgojevališča na Ponovičah pri Litiji. Njemu prijavite svojo udeležbo!

— Mariborski maturanti iz leta 1925. Pregledujoč Vaša dospela pisma s predlogi sva s tov. Šajno določila, da se snidemo dne 4. julija pred praznikom Sv. Cirila in Metoda, da proslavimo našo desetletnico mature. Zberemo se ob 7. uri zvečer v gornji sobi restavracije nabavljalne zadruge državnih uslužbencev v Mariboru na Rotovškem trgu. Večina tovarišev je zato, da to proslavimo začetkom julija. — Torej tovariši, bodimo zvesti obljubi ob maturi ter pridimo vsi polnoštevilno ter vzemimo s seboj mnogo, mnogo dobre volje ter spominov. — Kodrič, Sv. Marjeta ob Pes.

— Maturantinja letnika 1910. goriškega učiteljskega se sestanemo v Rogaški Slatini 6. julija popoldne v Švicariji. Preskrbljeno je za cenena prenočišča in hrano (40—50 Din za vso oskrbo). Razidemo se v nedeljo ob odhodu popoldanskih vlakov. Udeležba imenovanega letnika je obvezna. Vabljeni so iskreno starejši in mlajši letniki — kakor tudi tovariši. Prijave je poslati do 27. t. m. na naslov: Pahor Slava, Maribor, Maistrova 17.

— Maturantinja uršulinskega učiteljskega v Ljubljani iz leta 1925. — javite svoje naslove in eventualne želje radi časa sestanka ob desetletnici. — Anka Vodopivec-Lavrenčič, Ljubljana, Štrekljeva 7.

— Desetletni jubilej Vidovičeve dopisne šole. Vidovičeva dopisna šola v Sarajevu je bila osnovana l. 1925. in praznuje ravno te dni 10. letni jubilej svojega obstoja. Mnogim je že pripomogla da so dovršili gimnazijsko maturo in študirajo sedaj univerzo, a mnogo jih je, ki so ravno s pomočjo te šole prišli do zelo važnih mest. Bistvo te dopisne šole je v tem, da dobivajo učenci po pošti tiskano gradivo gimnazijskih predmetov. Učijo se doma ob prostem času, a vsak mesec pošiljajo izdelane naloge šoli, ki jih potem pregleda, popravi ter vrne z navodili in pojasnili. Informacije in prospekte pošilja brezplačno Vidovičeva dopisna šola v Sarajevu, Kralja Aleksandra ulica 53.

Vsak učitelj(ica)

je lahko član

Učiteljske tiskarne!

Mladinska matrica

—mm Knjige Mladinske matice so se razposlale. Če jih pomotoma kdo ni še prejel, naj jih reklamira. Prav tako tudi v primeru vsake pomote. Reklamacije naj se izvršijo čimprej, ker se na kasnejše ne bomo mogli ozirati.

—mm 7. in 8. številka »Našega roda« sta pošli. Kdor ima 6. številko »Našega roda« in bi hotel imeti tudi knjige, mora doplačati poleg Din 2.50 še 2 Din, torej skupno Din 4.50 za knjige.

—mm Kdor želi imeti knjige na boljšem papirju, doplača 1 Din za vsako knjigo. Slikanica je izšla samo na navadnem papirju.

Učiteljski pevski zbor JUU

—pev Članstvo UPZ opozarjamo, da bo zborova skupščina dne 3. julija ob 10. uri dopoldne v Glasbeni Matici v Ljubljani.

Na zborovi skupščini se bo razpravljalo tudi o bodočem delu in namerah pevskega zbora. Upravni odbor je na svoji zadnji seji sklenil, da priredi zbor ob desetletnici pevske turneje po Jugoslaviji. Koncerti bodo v glavnem po južnem in vzhodnem delu Jugoslavije.

Pozivamo tovarišice pevke in tov. pevce, da se udeležijo polnoštevno zborove skupščine in vrnejo zboru note in mape.

—pev Vabilo k pristopu. Vabimo vse tovarišice in tovariše, ki nameravajo vstopiti v pevski zbor, da se udeležijo zborove skupščine, ki bo 3. julija ob 10. uri dopoldne v Hubadovi dvorani Glasbene Matice.

—pev Udeležencem turneje po Bolgariji. Odbor UPZ vljudo prosi vse tovarišice in tovariše, ki so fotografirali sprejeme itd. v Bolgariji, da posodijo vse negativne odboru. Tako po uporabi jih bomo vrnil. Upamo, da se bodo vsi odzvali naši prošnji, ker predstavlja taka zbirka spominov iz Bolgarije za pevski zbor dragocen arhiv.

Šolski radio

—r V petek 28. junija bo ob 9. uri oddaja Vidovdanske proslave III. drž. realne gimnazije v Ljubljani. Program: 1. Govor. Govori prof. Rajč Slavko. 2. Slovenec, Srb, Hrvat. Sattner: Opomin k petju. Poje mešani zbor. Vodi prof. Juvaneč Ferdo. 3. Dr. Tavčar: Odlomek iz »Visoške kronike«. Recitira petošolec Marolt Svetozar. 4. Neruda: Berceuse slave. Drdla: Tarantella. Na violino igra sedmošolec Jerman Stanko, na glasovirju spremila osmošolec Hubad Samo. 5. Ruska narodna: Dvanajst razbojnikov. Oskar Dev: Še ena. Poje gimnazijski oktet. 6. Govor. Govori petošolec Šubič Janek. 7. Schubert: Scherzo v b-duru. Chopin: Valček v h-molu. Na glasovirju igra osmošolec Demšar Gojmir. 8. Beethoven: Večerna. Sattner: Zábja. St. Premrl: Dvignimo skupni krog! Poje mladinski zbor, spremlja na glasovirju osmošolec Demšar Gojmir. Zbor vodi prof. Juvaneč Ferdo. 9. Razdelitev hranilnih knjižic najboljšim dijakom. 10. Dr. Joža Lovrenčič: Manom Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Deklamira petošolec Bratovž Vid. 11. Državna himna. Pojo vsi učenci.

—r V kmetijskem radiu bo ob 7.30 v nedeljo 23. junija predaval g. Štrekelj Josip: Cvetlice lončnice.

Stanovska organizacija JUU iz društev: Vabila

— JUU SRESKO DRUŠTVO ČRNO-MELJ - METLIKA javlja vsemu svojemu članstvu, da odpade najavljeno zborovanje društva v Semiču v tekočem šol. letu. Pač pa se

bo vršilo prvo zborovanje v nov. šol. letu v Semiču, in sicer meseca septembra. — Na banovinski in glavni skupščini bosta zastopala naše društvo tov. Ljubič Matko, preds. in tov. Vilfan Maksimilijan, tajnik društva. Tovariši in tovarišice, preden odidete na počitnice, poravnajte članarino, dolžniki pa svoje obveze! — Vesele počitnice želi vsem odbor z željo, da se vsi zdravi in zadovoljni vrnete na svoja stara mesta! — Odbor.

— JUU SRESKO DRUŠTVO RADOVLJICA. Ker se radi nepričakovanih ovir sklicano zborovanje ni vršilo, se isto vrši kot zadnje v tek. šol. letu dne 26. junija na Jese-nicah s pričetkom ob 10. uri. Dnevni red: 1. Poročilo predsednika. 2. Došli dopisi. 3. Poročilo blagajnika. 4. Določitev prihodnjega zborovanja. 5. Slučajnosti. — Odbor.

Poročila:

— JUU — SRESKO DRUŠTVO ŽU-ZEMBERK je zborovalo dne 11. maja 1935. v Ajdovcu, kjer se je zbralo kljub oddaljenosti mnogo članov.

Po otvoritvi in pozdravih se je vršilo predavanje o učiteljskih gospodarskih ustanovah. Referat tov. Hrena je temeljito preštudiral in potem tolmačil tov. Kopriva iz Doberniča. Zainteresiral je učitelstvo za naše gospodarske ustanove, naglašajoč njih velik gospodarski, kulturni in moralni pomen za celoten stan in posameznika. Zlasti se je navzoče učitelstvo zanimalo za Učit. samopomoč. Poverjenstvo za to našo prevazno ustanovo je prevzel tov. Dekval iz Dvora, ki je stopil takoj pri skupnem kosilu v akcijo ter pridobil zanj vse navzoče učitelstvo, ki doslej še ni bilo včlanjeno.

Predlog o bolniškem zavarovanju učitelstva, ki ga je tolmačil tov. Baškovič, je bil sprejet v načelu. Bolniško zavarovanje pa bi moralo veljati za vso državo. Želeli bi, da se o tem prevažnem vprašanju razpravlja tudi

po drugih sekcijah. Zadevni načrt naj naša sekcija odstopi drugim v pretes.

Nato smo razpravljali o nadaljnjih stanovskih zadevah. Želeli bi bilo, da delajo kmetijski referenti skupno z učitelstvom v svrhu gospodarskega podviga naše vasi. Mariborsko učiteljske, ki ga nameravajo ukiniti, naj ostane še nadalje.

Odtogovanje uslužbenkega davka na stanarine, naj se ukine. Fr. Mervar, preds. Rafaela Hrovatova, tajn.

— JUU SRESKO DRUŠTVO V ŠOŠTANJU je zborovalo 5. junija t. l. Navzočih je bilo 93% članov.

Po prehodu na dnevni red se je odobril zapisnik zadnjega zborovanja. K zapisniku se določi, da bo prvo zborovanje v prihodnjem šol. letu posvečeno kulturni skrbi in povzdigi vasi, predavala bosta tov. Menhart in Mencej.

Razpravljali smo o dopisih. Predsednik je apeliral na članstvo glede Mlad. matice, ki naj vzdrži prihodnje leto vsaj dosedanje število naročnikov.

Glede prispevka za podporni sklad se je članstvo izjavilo proti prispevku, pač pa za stalnega pravnega referenta, za katerega bomo plačali izredni prispevek 5 Din za leto 1935/36.

O odtegljajih uslužbenkega davka za stanarino se je vnela, kot vsakokrat, ko so stanarine v razpravi, prav živahna debata. Mnenja smo, da mora najti sekcija pot za ureditev izplačevanja stanarin potom banovine skupno z ostalimi prejemki.

Ostale dopise je vzel članstvo na znanje in jih rešilo s primernimi pripombami.

Tov. predsednik je nato poročal kratko o poteku obnega zbora Učit. samopomoči v Celju.

Tov. Uloga Angela, ki se je udeležila pevske turneje UPZ v Bolgariji, je predavala o osebnih vtisih in doživljajih.

Pri obeh skupščinah bo zastopal društvo tov. predsednik — odnosno podpredsednik. R. Macarol, preds. Vrečko, tajnik.

Inozemsko šolstvo in učiteljstvo

Šolstvo v Turčiji

Srednje šole. V dobi sultanata so bile turške srednje šole trirazredne (nižje), pet in sedemrazredne (višje). Republikanska vlada pa je uvedla tip srednje šole v našem smislu, nazvan licej, ki ima 6 razredov. Licej se deli v dva oddelka v nižji in višji. Oba imata po tri razrede. Nižji oddelek more obstojati tudi samostojno in je prikladen za manjša in podeželska mesta. Pravijo mu nakratko srednja šola (ortamektebi). Po francoskem zgledu so te šole urejene internatsko. Na koncu tretjega leta napravijo dijaki malo maturo. Izpričevalo o tem izpitu daje možnost vstopa v višji oddelek liceja, kakor tudi v četrti letnik turških učiteljskih šol. Na višjem oddelku liceja sta prva dva razreda, to je IV. in V. za vse dijake skupna. Poslednji, VI. razred pa se deli na dve skupini: prirodoslovno in jezikoslovno. Dijaki V. razreda si lahko svobodno izbirajo v katero skupino se bodo vpisali. Na srednjih šolah in na liceju je izvedena koedukacija. V prvi razred srednjih šol morejo biti sprejeti učenci osnovnih šol no dokončanem petem razredu in opravljenem sprejemnem izpitu. Na nižjih srednjih šolah se poučuje en tuji živi jezik, na višjih pa dva, kot pomožna predmeta. V pošteved pride francoščina, nemščina in angleščina. Izbira je svobodna. Moderne pedagoške struje in poučevanje niso še uradno uvedene. Med profesorji, kakor tudi učitelji pa se opaža za to že veliko zanimanje in so se posamezniki že zavzeli za to. Predmeti na srednji šoli so isti kot pri nas, samo da v nekoliko skrajšani obliki. Studij se konča s prehodnim izpitom, h kateremu je pripuščen kandidat na podlagi izpričevala male mature in uspelega izpričevala VI. razreda. Izpit se polaga pismeno in ustno. Pismeni izpit se polaga iz treh predmetov: turščine, zgodovine in zemljepisa in iz enega živega tujega jezika. Pri ustnem izpitu pa pridejo v poštev: prirodopis in risanje, fizika in kemija, matematika in filozofija.

Absolventi gimnazije (liceja), ki so z uspehom položili prehodni izpit, se lahko vpišejo na univerzo (darülfünun) v Carigradu,

ki ima pet fakultet: medicinsko (tip fakültesi), juridično (hukuk f.), filozofsko (edebiyat f.), prirodoslovno (fen f.) in teološko (ilahiyat f.). Poleg teh pa se vpišejo absolventi lahko še na visoko šolo državnih ved (yüksek mülkiye mektebi), visoko šolo za profesorje izobrazbe (yüksek umalhim mektebi), visoko šumarsko šolo (yüksek orman mektebi), visoko inženirsko šolo (yüksek mühendis mektebi), visoko živnozdravniško šolo (yüksek bayter mektebi), visoko poljedlško šolo v Ankari (Ankara yüksek piraat mektebi), visoko trgovsko šolo (yüksek ticaret ve iktisat mektebi), visoko pomorsko šolo (yüksek bahriye çarkçı ve kaptan mektebi), umetniško akademijo (güzel saniatlar Akademisi) in pravniško fakulteto v Ankari (Ankara hukuk fakültesi), ki je začetek druge turške univerze.

Učiteljske šole. Pod prejšnjim režimom so bili zavodi nameščeni v glavnih mestih podednih rilajetov. Upravljeni so bili zelo slabo. Zanje so se malo brigali. Običajno so bile nastanjene te šole v domovih, od katerih pa so bili le redki za to urejeni. Manjkalo jim je vse od učil do profesorjev, zato je prihajal učiteljski naraščaj iz teh šol zelo nepripravljen za svoj poklic. Novejše učiteljske šole pa so vse državne. V splošnem so petletne a izjemoma trirazredne. Te trirazredne šole služijo za pripravo učiteljskega poklica za podeželske osnovne šole. So deške, dekliške in skupne. V prvi letnik se sprejemajo učenci, ki so uspešno absolvirali petrazredno osnovno šolo in položili završni izpit. Dijaki tretjega razreda srednje šole pa lahko vstopijo v četrti letnik učiteljskih šol. Prvi trije razredi srednje šole so istovetni s prvimi tremi letniki učiteljske in njih dijaki so v turških statistikah zapisani med dijaki nižjih srednjih šol. K učiteljskim šolam se prišteva tudi petrazredna glasbena učiteljska šola v Ankari. Na vseh učiteljskih šolah služijo prvi trije letniki zato, da bi se dijaki postopoma vsesplošno izobrazili, zadnja dva letnika pa sta namenjena za praktično izpopolnitev. Studij se končuje z zrelostnim izpitom, ki daje kandidatom pravico do poučevanja na osnovnih šolah.

(Dalje prihodnjič.)

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

FR. P. ZAJEC
Izprašan optik
Ljubljana, Stari trg 9

priporoča: naočnike, ščipalnice, barometre, toplovere, risalno orodje, mikroskope, fotoaparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

Ročni katalog 1935/36

izide v mesecu avgustu 1935

Učiteljska tiskarna

Cenjene tovariše in tovarišice prosimo, da si naroče ta koristen pripomoček takoj, da bomo mogli določiti naklado

Novosti na knjižnem trgu

—k Posmrtna knjiga Frana Milčinskega »Humoreske in groteske« je pravkar izšla v izdanju Tiskovne zadruge v Ljubljani. Knjiga ima 216 strani in stane broširana Din 45.—, v platno vezana Din 60.—.

Fridolin Zolna, kakor je pokojni Milčinski rad podpisoval svoje podlistke, je tudi v teh svojih humoreskah in groteskah ves tisti, kakor ga pozna širše občinstvo in kakršen je zavzel v naši književnosti svoje trajno mesto. Poln je tistega pristnega domačega humora, ki brez globoke učenosti z neprestanim nasmeškom na ustinah lahko boža naše napake in vso našo resnost predočuje v luči pravega humora. Zlasti za nas Slovence velja, da si sila radi ustvarjamo svoja načela, da si domišljujemo, da živimo po vseh pravih resnega doživljanja, dočim je resnica najbrže na popolnoma drugi strani in je mnogo našega hotenja in nehanja humorističnega in grotesknega. — V Milčinskem imamo najkrepkejšega predstavnika pravega in povrh še slovenskega humora. — Knjiga se dobi tudi v Učiteljski knjigarni.

—k Modra ptica štev. 6 prinaša naslednjo vsebino: Vladimir Bartol: Onkraj tolmačenja sanj. Milena Mohoričeva: Popotne impresije. Dr. Silva Trdina: Murnova pisma. V zapiskih je izvečec iz predavanja Andréa Mauroisa o Stracheju. V Poročilih je priobčena kritika o Bevkovi knjigi: Ljudje pod Osojnikom. — Letna naročnina Modre ptice Din 100.—. Naročniki rednih publikacij prejema revijo brezplačno. Uredništvo in uprava Modre ptice v Ljubljani, Rimska c. 3.

—k Misel in delo kulturna in socialna revija prinaša v svoji 8. številki naslednjo vsebino: Ob kongresu nacionalne mladine. Dr. E. Turk: Jugoslovanska misel in nacionalno gibanje slovenske omladine do uedinjenja. Dr. B. Vrčon: Fašizem in lastnina. Poleg navedenih člankov ima tudi bogat »Obzorje«, ki vsebuje: Med Streso in Zenevo. — O nacionalni vzgoji itd. List izhaja mesečno. Letna naročnina znaša Din 60.—. Uprava: Ljubljana, Gosposvetska c. 4./I.

—k Proteus. Prejeli smo 8. številko II. letnika »Proteusa«, ki priobčuje naslednje znanstvene članke: Bengt Berg: Kako sem zalezoval žerjavovo gnezdo. Prof. Silvo Breškvar: Zvezda v plamenih. Dr. Oskar Reja: Suh in vlažen zrak. Med Drobnimi vestmi objavlja: Naše mikroskopske zbirke. — Krvne skupine z antropološkega vidika. — Nebo meseca junija. Zanimiva so tudi Vprašanja in Odgovori na vprašanja. »Proteus« se v smislu oddloka ministrstva prosvete P. br. 53.890 od 20. I. 1935. priporoča vsem šolam. Uprava je v Ljubljani, Gosposka ulica št. 6./III. — Naročnina letno Din 50.—.

—k Adamičevi »Izobčenci« so izšli v novi številki ilustrirane tedenske revije za radio, gledališče, film, sport in modo »Naš val«. V novi številki srečamo zopet Viktorja Pirnata s prijetno koserijo »O, Adrijana, Angela Cerkenika z novelo »Domovina, spominjaj se vedno svojih herojev« in Schönherria z »Otroško tragedijo«. Našemu valu je priključena posebna priloga s programi vseh važnih oddajnih postaj. Mesečna naročnina znaša 12 Din. Zahtevajte brezplačno in brezobvezno na ogled eno številko. Pišite na naslov: Radijska revija »Naš val«, Ljubljana.

Za poletje

1935

PLATNO

PLATNO

PLATNO

PLATNO

PLATNO

PLATNO

V KRASNI IZBERI!

A. & E. SKABERNÉ

LJUBLJANA, MESTNI TRG 10

Novo!

Slike z Jadrana

velikost 42x52 cm. Slike so v bakrotisku (po fotografijah), katerim je priložen kratek popis

1. Baška na otoku Krku
2. Mesto Rab
3. Slapovi Krke pri Skradinu
4. Šibenik
5. Pogled na Trogir z otoka Ciova
6. Pogled na Split
7. Dubrovnik
8. Pogled na Kotorski zaliv z Lovčena

Cena serije 8 slik nalepljena na lepenci s platnenim robom Din 80.— nenalepljena Din 30.—. Posamezne slike se ne prodajajo! Za cenj. naročila se priporočata

Knjigarni »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani in podružnica v Mariboru